

Torstai 16. helmikuuta 2017

P8_TA(2017)0055

ERI-rahastojen toimenpideohjelmien täytäntöönpanon viivästyminen – vaikutukset koheesiopolitiikkaan ja tulevat toimet

Euroopan parlamentin päätöslauselma 16. helmikuuta 2017 ERI-rahastojen toimenpideohjelmien täytäntöönpanon viivästyisestä – vaikutukset koheesiopolitiikkaan ja tulevat toimet (2016/3008(RSP))

(2018/C 252/29)

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 11. toukokuuta 2016 antamansa päätöslauselman koheesiopolitiikan täytäntöönpanon vauhdittamisesta ⁽¹⁾,
 - ottaa huomioon 27. marraskuuta 2014 antamansa päätöslauselman viipeistä vuosien 2014–2020 koheesiopolitiikan käynnistämiseksi ⁽²⁾,
 - ottaa huomioon 14. tammikuuta 2014 antamansa päätöslauselman EU:n jäsenvaltioiden valmiudesta käynnistää koheesiopolitiikan uusi ohjelmakausi tehokkaasti ja oikea-aikaisesti ⁽³⁾,
 - ottaa huomioon 26. lokakuuta 2016 antamansa päätöslauselman monivuotisen rahoituskehysten 2014–2020 välitarkistuksesta ⁽⁴⁾,
 - ottaa huomioon 16. helmikuuta 2017 antamansa päätöslauselman investoinneista työllisyyteen ja kasvuun – Euroopan rakenne- ja investointirahastojen vaikutusten maksimointi: yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 16 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun kertomuksen arviointi ⁽⁵⁾,
 - ottaa huomioon 26. marraskuuta 2015 antamansa päätöslauselman aiheesta ”Kohti koheesiopolitiikan yksinkertaistamista ja tulosperustaista suuntaamista kaudella 2014–2020” ⁽⁶⁾,
 - ottaa huomioon komissiolle esitetyn kysymyksen Euroopan rakenne- ja investointirahastojen (ERI-rahastot) toimenpideohjelmien täytäntöönpanon viivästyisestä – vaikutukset koheesiopolitiikkaan ja tulevat toimet (O-000005/2017 – B8-0202/2017),
 - ottaa huomioon pöytäkirjan N:o 2 toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen soveltamisesta,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 128 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että monivuotisesta rahoituskehyksestä 2014–2020 käydyt neuvottelut saatiin päätökseen myöhässä ja ERI-rahastoja koskevat asetukset annettiin myöhään ja että tämä johti viivästyksiin kumppanuussopimusten ja toimenpideohjelmien hyväksymisessä ja täytäntöönpanossa, hallinto-, todentamis- ja tarkastusviranomaisten nimeämisessä, ennakkoehtojen määrittämisessä ja täyttämässä sekä hankkeiden täytäntöönpanossa paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla; ottaa huomioon, että vaikka viivästyminen syistä ei ole tosiasiallista tietoa eikä niitä ole analysoitu, ne vaikuttavat ohjelmakauden ensimmäisessä osassa siihen, voidaanko ERI-rahastojen avulla lisätä kilpailukykyä sekä edistää sosiaalista, taloudellista ja alueellista yhteenkuuluvuutta;

⁽¹⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0217.

⁽²⁾ EUVL C 289, 9.8.2016, s. 50.

⁽³⁾ EUVL C 482, 23.12.2016, s. 56.

⁽⁴⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2016)0412.

⁽⁵⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2017)0053.

⁽⁶⁾ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2015)0419.

Torstai 16. helmikuuta 2017

- B. ottaa huomioon, että 564 ERI-rahastojen toimenpideohjelmaa on nyt hyväksytty ja että komissio on saanut 374 toimenpideohjelman osalta ilmoituksen viranomaisten nimeämisestä; ottaa huomioon, että välimaksuja ei voida suorittaa, ellei hallintoviranomaisia ole nimetty; ottaa huomioon, että 30. marraskuuta 2016 saatavilla olleiden tietojen mukaan välimaksuja on suoritettu ainoastaan 14,750 miljardin euron arvosta, mikä viittaa siihen, että maksutarpeet ovat alkuperäisiä arvioita pienemmät;
- C. ottaa huomioon, että huolimatta samankaltaisista viivästyksistä sekä hallinto- ja valvontajärjestelmiä koskevaan vaatimukseen liittyneistä teknisistä esteistä edellisen ohjelmakauden vastaavassa vaiheessa välimaksusuorituksia oli kirjattu jo heinäkuussa 2009 ja että vuoden 2010 talousarvioon otettujen maksumäärärahojen mukaan koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpanon oletettiin pääsevän täyteen vauhtiin jo samana vuonna;
- D. toteaa, että välimaksujen tämänhetkinen taso on suhteellisen alhainen verrattuna ohjelman kokonaismäärärahoihin, kun otetaan huomioon ohjelmakauden eteneminen; ottaa huomioon, että parlamentti on huolissaan, että jäsenvaltioiden syksyn 2016 ennusteiden mukaan tilanne etenisi samalla vauhdilla myös jatkossa;
- E. ottaa huomioon, että täytäntöönpanon viivästyminen ja siitä seurannut maksutarpeiden väheneminen johti otsakkeen 1b maksumäärärahojen vähentämiseen 7,2 miljardilla eurolla jo vuonna 2016 (lisätalousarvioesitys nro 4/2016); ottaa huomioon, että tällaista lisätalousarvioesitystä ei tarvittu vastaavassa vaiheessa ohjelmakaudella 2007–2013; ottaa huomioon, että vuoden 2017 talousarviossa maksumäärärahoja on vähennetty lähes 24 prosentilla vuoteen 2016 verrattuna;
- F. toteaa, että jäsenvaltioiden ja unionin toimielinten välisen yhteistyön tiivistäminen on erittäin suositeltavaa, jotta varmistetaan, että koheesiopolitiikkaan kohdennettavat maksumäärärahat saadaan vakautettua tyydyttävälle tasolle unionin vuoden 2018 talousarviossa ja että vuosiksi 2014–2020 tehtyä yleistä maksusuunnitelmaa noudatetaan tai tarvittaessa mukautetaan nykytilanteeseen;
- G. ottaa huomioon, että hallinnolliset valmiudet sekä kansallisella että alueellisella ja paikallisella tasolla ovat tärkein ennakkoodellytys koheesiopolitiikan onnistuneelle täytäntöönpanolle;
1. palauttaa mieliin, että ERI-rahastoista tehtävät investoinnit vähentävät osaltaan Euroopan alueiden välisiä taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja sekä luovat älykästä, kestävää ja osallistavaa kasvua sekä työpaikkoja; ilmaisee tämän vuoksi huolensa siitä, että lisäviivästyksiset koheesiopolitiikan toimenpideohjelmien täytäntöönpanossa vaikuttavat kielteisesti näiden tavoitteiden saavuttamiseen ja omalta osaltaan lisäävät alueiden kehityseroja;
 2. toteaa, että ottamalla käyttöön useita uusia vaatimuksia, kuten temaattinen keskittäminen, ennakkoehdot ja taloushallinto, varmistettiin ohjelmien tuloksellisuuden paraneminen, mutta samalla ne osaltaan viivästyttivät täytäntöönpanoa lainsäädäntöpuutteiden hyväksymisen myöhästyttä; kehottaa kiinnittämään huomiota siihen, että nykyinen täytäntöönpanovauhti uhkaa johtaa siihen, että tulevina vuosina joudutaan purkamaan suuri määrä maksusitoumuksia, ja korostaa, että sen mahdollisuuden välttämiseksi olisi toteutettava tarvittavat toimet; kehottaa komissiota ilmoittamaan toimet, jotka se aikoo tältä osin toteuttaa;
 3. korostaa, että näiden täytäntöönpanoviivästyksen vuoksi ERI-rahastojen toimenpideohjelmiin sisältyvien rahoitusvälineiden käyttöä saattaisivat uhata vielä nykyistäkin enemmän alhaiset maksatusasteet, liian suuri perustamispääoma, heikot mahdollisuudet houkutellessa riittävästi yksityistä pääomaa, alhainen vipuvaikutus ja ongelmallinen uusiutuvuus; toteaa, että tarvitaan lisäselvennyksiä ja toimia, jotta jäsenvaltioissa saavutetaan yhtäläiset valmiudet rahoitusvälineiden käyttöön vipuvälineinä, ja kehottaa jäsenvaltioita käyttämään kyseisiä komission ja EIP:n käyttöönotettavia välineitä tasapainoisella tavalla; muistuttaa myös mahdollisuudesta yhdistää ERI-rahastoista ja Euroopan strategisten investointien rahastosta (ESIR) tarjottavaa rahoitusta investointivajeen pienentämiseksi erityisesti niillä aloilla, joilla on suurimmat mahdollisuudet lisätä kasvua ja työllisyyttä;
 4. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita hyödyntämään täysimääräisesti vakaus- ja kasvusopimuksen tarjoamaa joustavuutta, koska monissa jäsenvaltioissa talouskriisi on aiheuttanut likviditeettiongelmia ja johtanut siihen, että hallituksilla on käytettävissään vähemmän rahaa julkisiin investointeihin ja koheesiopolitiikan rahoituksesta on tulossa julkisten investointien ensisijainen lähde;

Torstai 16. helmikuuta 2017

5. kehottaa näin ollen komissiota esittämään tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa nykyviipeiden syiden objektiivisen analyysin perusteella koheesiopolitiikan täytäntöönpanon nopeuttamista koskevan suunnitelman vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä, jotta ERI-rahastojen toimenpideohjelmien nopeutettu täytäntöönpano helpottuisi; painottaa kuitenkin tässä yhteydessä, että alhaiset virhetasot, petostentorjunta sekä hallinnollisten valmiuksien vahvistaminen kansallisella, alueellisella ja myös paikallisella tasolla on tarpeen varmistaa ennakoedellytykseksi oikea-aikaisten ja erinomaisten tulosten aikaansaamiselle; katsoo, että olisi laadittava räätälöityjä toimenpiteitä, jotka perustuvat komission vuoden 2016 lopussa saataville asettamaan analyysiin, jossa arvioitiin ohjelmien vuosien 2014 ja 2015 täytäntöönpanosta laadittuja kertomuksia koskevaa yhteenvetokertomusta, ja kehottaa jäsenvaltioita seuraamaan jatkuvasti hankkeiden täytäntöönpanon edistymistä; korostaa tässä yhteydessä tarvetta keskittää voimavarat temaattisiin tavoitteisiin ensisijaisilla aloilla; kehottaa lisäksi komissiota tarjoamaan jatkossakin tukea parempaa täytäntöönpanoa käsittelevän työryhmän kautta ja asettamaan parlamentin saataville työryhmän toimia koskevan toimintasuunnitelman;

6. on huolissaan viivytyksistä hallinto-, todentamis- ja tarkastusviranomaisten nimeämisessä, sillä tämä johtaa viivästyksiin maksatushakemusten jättämisessä; kehottaa siksi jäsenvaltioita saattamaan päätökseen nimeämisprosessin ja komissiota antamaan tarvittavaa teknistä apua ja neuvontapalveluja hallinto-, todentamis- ja tarkastusviranomaisille, jotta toimenpideohjelmien täytäntöönpanoa helpotetaan ja vauhditetaan paikan päällä; toteaa, että täytäntöönpano käsittää hankejatkumoiden valmistelun, taloushallinnon ja valvontajärjestelmän yksinkertaistamisen ja nopeuttamisen sekä sopimuskenteko- ja seurantamenettelyt;

7. toteaa, että ERI-rahastojen toimenpideohjelmien nopeampi ja tehokkaampi täytäntöönpano on suoraan yhteydessä pidemmälle menevään yksinkertaistamiseen; panee tässä yhteydessä merkille koontiasetusta koskevan ehdotuksen yhteydessä asetetut painopisteet; toteaa kuitenkin, että lisätoimet olisivat tarpeen ja että niissä olisi erityisesti käsiteltävä projektinhallintakustannuksia, heterogeenisyyttä ja toistuvia sääntömuutoksia, suurhankkeiden hyväksyntämenettelyjen monimutkaisuutta, julkista hankintaa, ratkaisemattomia omaisuussuhteita, pitkään kestäviä menettelyjä lupien ja päätösten saamiseksi, tarkastusta ja valvontaa koskevien sääntöjen taannehtivaa soveltamista, edunsaajille suoritettavien maksujen viivästyksiä, ERI-rahastoista tarjottavan rahoituksen yhdistämiseen muiden rahoituslähteiden kanssa liittyviä vaikeuksia, valtiontukisääntöjä ja hidasta riidanratkaisua; kehottaa komissiota varmistamaan asianmukaisen koordinoinnin, yksinkertaistamaan huomattavasti valtiontukisääntöjä ja varmistamaan niiden johdonmukaisuuden koheesiopolitiikan kanssa; muistuttaa, että myös ERI-rahastojen investointien tuloksia koskevaa viestintää on tarpeen parantaa;

8. kehottaa komissiota harkitsemaan ja kehittämään ratkaisuja ja lisäämään joustavuuden muotoja, kuten joustavoittamaan painopisteiden ja toimenpideohjelmien valintaa asiaankuuluvien hallintoviranomaisten pyynnöstä, Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden mukaisesti varmistamalla samalla vaaditun vakauden ja ennakoitavuuden; kehottaa komissiota myös pohtimaan tulevaa ohjelmakautta ajatellen, että unionin talousarvioon palautetaan, kuten on jo ehdotettu, rahoitettavien toimien osittaisen tai täydellisen toteuttamatta jättämisen seurauksena vapautuneet määrärahat, mukaan lukien otsakkeesta 1b vapautuneet määrärahat;

9. kehottaa lisäämään toimia, joiden tarkoituksena on varmistaa EU:n rahoitusmahdollisuuksien, kuten ERI-rahastojen, Horisontti 2020 -ohjelman ja ESIR-rahaston välinen synergia ja edistää sitä yhteisrahoituksen, toimivaltaisten viranomaisten tiiviin yhteistyön ja älykästä erikoistumista koskevien toimien tukemisen avulla sekä tiivistämällä koordinointia niiden kansallisten elinten kanssa, jotka hyväksyvät edullisin ehdoin myönnettäviä, täytäntöönpano-ohjelmien tavoitteiden mukaisia lainoja;

10. kehottaa parantamaan tiedonkulkua komission eri tahojen välillä (asianomaiset pääosastot), komission ja jäsenvaltioiden välillä sekä kansallisten ja alueviranomaisten välillä, sillä tämä on välttämätön ennakoedellytys varojen käyttöasteen kohoamiselle ja koheesiopolitiikan toimien laadulle;

11. palauttaa mieliin tulossuuntautuneen lähestymistavan omaksumisesta saatavan lisäarvon ja pitää myönteisinä komission toimia, joilla varmistetaan toiminnan tuloksellisuus käytännössä; panee merkille ohjelmien vuosien 2014 ja 2015 täytäntöönpanosta laadittuja kertomuksia koskevan yhteenvetokertomuksen päätelmät, ja odottaa tulevaa, vuoden 2017 lopuksi suunniteltua komission strategiaraporttia, jossa annetaan enemmän tietoa painopisteiden täytäntöönpanosta rahoitustietojen, yhteisten ja ohjelmakohtaisten indikaattorien ja määrällisten tavoitearvojen sekä välitavoitteiden edistymisen perusteella sekä myös tietoa vielä täyttymättömiä ennakoehdotuksia koskevien toimintasuunnitelmien tilasta⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Ohjelmien vuosien 2014 ja 2015 täytäntöönpanosta laadittuja kertomuksia koskevan yhteenvetokertomuksen julkaisun jälkeinen tarpeellinen päivitys.

Torstai 16. helmikuuta 2017

12. kiinnittää huomiota nykyiseen vuosiksi 2014–2020 laadittuun maksusuunnitelmaan; ottaa huomioon maksusitoumusten vapauttamissäännöt ja kehottaa komissiota vahvistamaan riittävän maksusuunnitelman vuoteen 2023 asti sekä ehdottamaan otsakkeen 1b maksumäärärahojen ylärajan korottamista tarvittaessa nykyisen ohjelmakauden loppuun saakka; kannustaa komissiota ja jäsenvaltioita tekemään sähköisestä koheesiosta täysin toimivan ja helppokäyttöisen, jotta maksusuunnitelmaa voidaan mukauttaa konkreettisten muutosten perusteella ja laatia koheesiopolitiikan täytäntöönpanon nopeuttamissuunnitelma; pyytää tämän vuoksi jäsenvaltioita syöttämään tietoja hankejatkuoista ja hankintasuunnitelmista (tarjouskilpailujen, sopimusten tekemisen ja täytäntöönpanon suunnitellut ja toteutuneet ajankohdat mukaan luettuina) sekä kaikki rahoitus- ja kirjanpito tiedot, jotka liittyvät esimerkiksi laskuihin, yhteisrahoitukseen ja menojen tukikelpoisuuteen;
13. odottaa komission jatkavan keskusteluja näistä asioista koheesiofoorumissa ja esittävän ratkaisuja seitsemännessä koheesiokertomuksessa varmistaakseen koheesiopolitiikan täysimääräisen täytäntöönpanon ja tyydyttääkseen EU:n investointitarpeet; kehottaa myös toteuttamaan tarvittavat toimet, jotta vuoden 2020 jälkeinen ohjelmakausi käynnistyisi oikea-aikaisesti;
14. pyytää komissiota ottamaan oppia vuotuisissa kertomuksissa esitetyistä tiedoista vuoden 2020 jälkeistä koheesiopolitiikkaa koskevaa keskustelua varten;
15. kehottaa komissiota esittämään seuraavaa ohjelmakautta koskevan lainsäädäntöpaketin viimeistään vuoden 2018 alkuun mennessä ja helpottamaan mahdollisuuksia neuvotella sujuvasti ja hyvissä ajoin vuoden 2020 jälkeisestä monivuotisesta rahoituskehiksestä sekä sääntelyyn ja menettelyihin liittyvästä puskurista, jotta vältetään koheesiopolitiikan investointeihin ja täytäntöönpanoon kohdistuvat järjestelmähäiriöt; katsoo, että Yhdistyneen kuningaskunnan kansanäänestystulos sekä tulevat brexit-järjestelyt olisi otettava asianmukaisesti huomioon;
16. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komissiolle, neuvostolle, alueiden komitealle, jäsenvaltioille sekä niiden kansallisille ja alueellisille parlamenteille.
-